

Til Reguleringsmyndigheten for energi
Oversendt via rme@nve.no

Oslo 23.06.2020

Deres ref: 202004128
Vår ref: Arne Jakobsen

Høringsuttalelse forslag til Innføring av 15 minutters tidsoppløsning i balanseavregningen og Endring av forskrift om måling, avregning, fakturering av netttjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. om fastsettelse av funksjonskrav og krav til sikkerhet for AMS.

Samfunnsbedriftene Energi (tidligere KS Bedrift Energi) organiserer i overkant av 100 energiselskap. De fleste innen distribusjon og salg av kraft. Endringer i regelverk for tidsoppløsning og avregningsforskriften er således av stor betydning for våre medlemmer.

Slik vi ser det vil forslagene som dekkes av dette høringsdokumentet i større og mindre grad berøre alle kategorier medlemmer i Samfunnsbedriftene energi. Selv om det først og fremst er nettselskapene som gjennom utskiftning og justering av AMS målere vil få den største byrden vil dette også ha konsekvenser for balanseansvarlige produsenter og omsetningsselskap.

Konklusjon

Som en konsekvens av det økte innslaget av variabel fornybar kraftproduksjon og økt elektrifisering er vi enige i at innføring av 15 minutters tidsoppløsning, i første omgang i balanseavregningen er en uunngåelig endring gitt behovet for tiltak for å unngå ubalanser og frekvensavvik. Med dette utgangspunktet er vi positive til den fleksibiliteten som foreslås fra RME når det gjelder hvilke kundegrupper som omfattes av disse endringene. Overordnet er vi opptatt av at våre medlemmer jobber innenfor et regelverk som gir de riktige insentiv og nødvendig fleksibilitet for aktørene til å innrette seg på en kostnadseffektiv måte.

Vi registrerer samtidig at forslagene knyttet til 15 minutters tidsoppløsning og de konklusjoner som trekkes i rapporten «Fra brettet til det smarte nettet», som tar for seg den fremtidige driftskoordineringen i kraftsystemet trekker i samme retning. Det er viktig slik vi ser det at RME involverer nettselskapene og resten av bransjen på et såpass tidlig stadium av disse prosessene.

Fra et kritisk ståsted vil vi påpeke at det som en konsekvens av de foreslåtte endringene må forventes økte kostnader for bransjen. Med dette som bakgrunn er det viktig at slike forventede økte kostnader holdes på et lavest mulig nivå og at de kan dekkes inn gjennom inntektsrammen.

Samfunnsbedriftenes høringsuttalelse er basert på vår gjennomgang av høringsdokumentene. Vi har i tillegg gjennomført en stor spørreundersøkelse blant våre medlemmer for å få deres syn på de foreslåtte endringene. Våre konklusjoner i denne høringsuttalelsen bygger på svarene i denne undersøkelsen.

Kortere tidsoppløsning i balanseavregningen og konsekvenser for våre medlemmer

IT- og datakostnader forventes å være den største kostnadsfaktoren ved en innføring av 15 minutters tidsoppløsning, og denne treffer spesielt nettselskapene hardt.

I tillegg til å omstille og skifte ut målere til å kunne registrere 15 minutters verdier, må nettselskapene oppgradere resten av måleverdikjeden til å kunne sende måleverdier per 15 minutter, altså fire måleverdier per time. Dette innebærer å kommunisere skifte av måleperiode, å utvide kommunikasjonskapasiteten, å utvide lagrings- og databehandlingskapasiteten for alle målerne, samt å omstille nettselskapenes systemer til å kunne håndtere 15 minutters verdier.

I dag er kommunikasjonssystemene til mange AMS målere optimert for å håndtere én verdi i timen. Ved en overgang til å måle fire ganger i timen kan det være behov for at nettselskapene må øke kommunikasjonskapasiteten og kapasiteten til lagring og behandling av måledata. Nettselskapene må også stille om sine innsamlingssystemer, måleverdisystemer og kundeinformasjonssystemer (KIS) til å kunne håndtere måleverdier på både 60 og 15 minutter. Mange nettselskaper har i dag egne innsamlingssystemer for AMS målere, slik at det kun vil være nødvendig å gjøre tilpasninger for dette.

For kundeinformasjonssystemene kan en overgang til 15 minutters avregningsperiode medføre behov for å gjøre endringer i hvordan fakturaunderlaget beregnes og presenteres for nettkundene. Dette innebærer at markeds- og avregningssystemer må tilpasses til å håndtere mottak, oversendelse og behandling av verdier med en tidsoppløsning også på 15 minutter.

Hvordan og i hvilken form bør endringene innføres?

En innføring av 15 minutters tidsoppløsning for noen av målepunktene, samtidig som 60 minutters tidsoppløsning videreføres for de øvrige målepunktene kan være ekstra utfordrende for spesielt nettselskapene. En lik endring for samtlige målepunkt vil isolert sett være enklere å håndtere i de ulike IT systemene. Samtidig vil en innføring av 15 minutters tidsoppløsning for samtlige kunder og målepunkter representere et betydelig arbeid og kostnader. Vi støtter derfor RMEs forslag om å ikke inkludere uttak i lavspenningsanlegg nå.

Når vi først endrer tidsoppløsning kunne man vurdert en ytterligere reduksjon til 10 eller 5 minutter. For forbrukere og produsenter med kort brukstid og høy effekt vil i prinsippet en slik kort tidsoppløsning kunne være positiv. På den annen side forstår vi at system- og markedskoblingen mot Norden og Europa vil vanskeliggjøre en slik løsning.

Endringer i Avregningsforskriften

RME foreslår også nye sikkerhetskrav for AMS i alle målepunkt. Sikkerhetskravene tilsvarer, med noen mindre endringer, sikkerhetskravene som ble foreslått i høringsdokumentet fra 2018. Ved å fastsette disse kravene nå, vil nettselskapene ifølge RME ha mulighet til å ta hensyn til sikkerhetskravene ved eventuelle tilpasninger eller nyinvesteringer som følger av nye funksjonskrav.

Samfunnsbedriftene mener ivaretagelse av sikkerhet for AMS målerne og informasjonen som hentes derfra er viktig og at dette er en ryddig klargjøring fra RME.

Konkrete spørsmål fra RME i høringsnotatet

RME har i sitt notat stilt en rekke konkrete spørsmål. Vi vil i det følgende gjengi disse med våre kommentarer.

1.5.1 RME ber om kommentarer til forslag til hvordan de ønsker å innføre 15 minutters tidsoppløsning i balanseavregningen, særlig knyttet til:

a. Avgrensningen av hvilke målepunkt nettselskap må kunne innhente og oversende måleverdier per 15 minutter for, det vil si i alle målepunkt for uttak i høyspenningsanlegg, utveksling mellom nettområder og innmating.

Samfunnsbedriftene støtter RMEs forslag til en gradvis innføring av dette kravet. Vi ser likevel at det ville vært fordeler med å inkludere alle målepunkt samtidig. Dette ville utvilsomt vært enklere å håndtere i måleverdikjeden, men ville på den andre siden påført nettselskapene betydelig arbeid med utskifting og ikke minst justering av et veldig stort antall AMS målere.

b. Avgrensningen av hvilke målepunkt nettselskap kan innhente og oversende måleverdier per 15 minutter for, det vil si målepunkt i lavspenningsanlegg tilknyttet næringskunder, inkludert næringskunder som også er plusskunder.

Samfunnsbedriftene har i prinsippet samme syn på dette som forklart i svar til 1.5.1.a ovenfor. I tillegg ser vi at det kan være upraktisk og uheldig at næringskunder med målepunkt i flere nettområder vil kunne oppleve en blanding av 15- og 60 minutters tidsoppløsning. Vi vil derfor tilrå at næringskunder enten må inkluderes evt. utelates.

1.5.2 Tidspunkt for de ulike stegene i innføringen av 15 minutters tidsoppløsning i balanseavregningen, herunder:

a. Tidspunkt for når nettselskap må registrere og oversende måleverdier per 15 minutter til Elhub. Vi har foreslått senest 6 måneder før innføring av 15 minutters balanseavregning.

Samfunnsbedriftene innser at Elhub og øvrige aktører som er involvert i måleverdikjeden har behov for en gradvis innføring av disse endringene og har ingen kommentar til dette forslaget.

b. Tidspunkt for når balanseavregningen endres fra 60 minutter til 15 minutter. Vi har foreslått andre kvartal 2023.

Vi ønsker i utgangspunktet en fleksibel holdning til gjennomføring av disse endringene fra RMEs side. Det foregår for tiden en rekke omfattende endringer i reguleringen av nettselskapene og det vil kunne bli utfordringer med denne tidsfristen, avhengig av fremdrift på andre prosesser. Vi foreslår derfor at RME åpner for en justering av denne tidsfristen for eksempel i løpet av 2021 og at det åpnes for unntak fra denne basert på individuelle søknader fra nettselskap som eventuelt har behov for det.

1.5.3 Forslag til endringer i avregningsforskriften:

a. Tidspunkt for når funksjons- og sikkerhetskrav for AMS i øvrige målepunkt enn de knyttet til sluttbrukere i lavspenningsanlegg skal gjelde fra. Vi har foreslått 1. juli 2022

Samfunnsbedriftene har ingen kommentarer til den foreslåtte tidsfristen, men som beskrevet i vårt svar ovenfor i 1.5.2.b foreslår vi at RME åpner for unntak fra denne basert på individuelle søknader fra nettselskap som eventuelt har behov for det.

b. Tidspunkt for når nye sikkerhetskrav for AMS i målepunkt for sluttbrukere i lavspenningsanlegg skal gjelde fra. Vi har foreslått 1. januar 2021.

Samfunnsbedriftene mener tidsfrist for denne gruppen sluttbrukere bør være lik den for øvrige sluttbrukere som omhandlet i 1.5.3.a. For øvrig foreslår vi også her at RME åpner for unntak fra denne basert på individuelle søknader fra nettselskap som eventuelt har behov for det.

c. Om definisjonen av AMS oppleves som dekkende for systemet og fanger opp alle relevante målepunkt.

Samfunnsbedriftene har ingen kommentarer til dette punkt.

d. Om sikkerhetskravene vi foreslår for AMS gir en helhetlig og tilstrekkelig beskyttelse av måleverdikjeden. Særlig ber vi om tilbakemelding på om noen av de foreslåtte kravene vil være mer ressurskrevende enn vi har lagt til grunn.

Samfunnsbedriftene støtter i utgangspunktet de foreslåtte sikkerhetstiltak. Vi merker oss at RME åpner for at nettselskapene kan videreføre dagens systemer inntil man går over til mer moderne sikkerhetsløsninger på et senere tidspunkt.

e. Om det finnes aktører som ikke er definert som nettselskap etter definisjonen i avregningsforskriften § 1-3, og som dermed ikke vil være pliktsubjekt etter de foreslåtte sikkerhetskravene, men som likevel eier elektrisitetsmålere som benyttes for avregningsformål. For eksempel kraftprodusenter eller sluttbrukere uten omsetningskonsesjon som selv eier en eller flere elektrisitetsmålere.

Samfunnsbedriftene har ingen kommentarer til dette punkt.

Oppsummering

Samfunnsbedriftene er positive til at bransjen involveres på et tidlig stadium gjennom denne høringsprosessen, og vi støtter RMEs konseptforslag til innføring av 15 minutters tidsoppløsning samt foreslåtte endringer i avregningsforskriften, med de kommentarer som inkludert i denne høringsuttaalelsen.

Generelt vil vi påpeke at en overgang til 15 minutters tidsoppløsning vil være et omfattende grep med relativt store konsekvenser for aktørene i kraftbransjen. Vi vil derfor oppfordre RME til å fortsette en tett dialog med bransjen bl.a. gjennom arbeidet med gjennomgangen av driftskoordinering i kraftsystemet.

Vi stiller selvfølgelig gjerne opp i et møte for å utdype våre kommentarer.

Med vennlig hilsen

Cecilie Bjelland
Direktør
Samfunnsbedriftene Energi